

betalingen, dvs. elevens egenbetaling. Den obligatoriske kommunale elevstøtte administreres af skolerne, idet disse sender lister til kommunerne over elever, der er berettiget til elevstøtten, og skolerne sender også underretning til kommunerne ved elevers afbrydelse af kurset. Den gældende lovgivning indeholder således 3 støtteformer til nedsættelse af efterskoleelevers egenbetaling.

Elevstøtten til elever på *ungdomshøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler* ydes efter de gældende regler som obligatorisk kommunal elevstøtte til de elever, som ville opfylde betingelserne for at kunne modtage den statslige elevstøtte, hvis disse var berettiget til denne elevstøtte. Dette indebærer, at i hvert enkelt tilfælde skal skoler og kommuner vurdere, om eleven ville være berettiget til at modtage statslig elevstøtte efter betingelserne herfor. Den obligatoriske kommunale elevstøtte administreres af skolerne på samme måde som den obligatoriske kommunale elevstøtte til efterskoleelever.

Herudover modtager skolerne en pulje "Individuel støtte til elever på folkehøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler", som skolerne kan yde som individuel støtte efter konkret vurdering til nedsættelse af elevbetalingen efter egne fastsatte retningslinier. Formålet med puljen er, at skolerne skal være i stand til at opfylde gældende lovs § 15 om, at lovens kurser er for alle, og der fastsættes på finansloven en særlig mindste egenbetaling for elever på kurser af mindst 12 ugers varighed. Den gældende lov indeholder herefter 2 støtteformer til nedsættelse af elevbetalingen for elever på ungdomshøjskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler.

For elever på folkehøjskoler bortset fra ungdomshøjskoler ydes alene individuel støtte efter konkret vurdering foretaget af skolen fra den foran beskrevne pulje.

Frie grundskoler

Efter den gældende lov om frie grundskoler fordeles en vikarkasse og to fordelingsudvalg tilskud til skolerne til vikarudgifter, friplads, opholdsstøtte, befodringsudgifter m.v. Undervisningsministeren skal godkende vedtægter for vikarkassen, mens der ikke er et tilsvarende lovkrav for så vidt angår fordelingsudvalgene. Vikarkassen er en selvejende institution. Undervisningsministeren har overladt administration og fordeling af tilskud til de frie grundskolers vikarudgifter, sygeundervisning og lærernes kursusdeltagelse til vikarkassen. Ministeren har også tillagt vikarkassen andre opgaver, fx fastsættelse af lønanciennitet, som skal indgå i tilskudsgrundlaget for skolerne, drift af et

lærerregister over samtlige lærere og børnehaveklasseledere samt administration af tilskud til senior- og fratrædelsesordninger. Vikarkassens indtægter består af ovennævnte tilskud, renter, refusionsbeløb for dagpenge på grund af sygdom og barsel og bidrag fra medlemsskolerne m.v. Ved nedlæggelse af vikarkassen udarbejder bestyrelsen et forslag til Undervisningsministeriet om fordeling af kassens eventuelle formue og gæld.

I dag er der bestyrelser for vikarkassen, friplads- og opholdsstøtteudvalget, befodringsudvalget og et fællessekretariat. Det indebærer møde- og administrationsomkostninger for fire bestyrelser. Det kan være svært for de frie grundskoler og omverdenen at overskue, hvor man skal henvende sig.

Frie grundskoler, private gymnasier og hf-kurser

Efter de gældende love skal skolernes vedtægtsbestemmelser om styrelse og økonomiske forhold godkendes af undervisningsministeren. Ministeriet har hidtil ikke haft hjemmel til at kalde skolernes vedtægter ind til ændring. I forbindelse med en gennemgang af de frie grundskolers vedtægter har ministeriet konstateret, at der er godkendt så forskelligartede vedtægtsbestemmelser, at der er behov for en generel klargøring og opstramning på vedtægtsområdet.

Efter de gældende love kan undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om vedtægternes indhold. Ministeriet har hidtil administreret godkendelsen af vedtægter ud fra en standardvedtægt med vejledende bestemmelser om generalforsamlinger, skolekreds m.v. I de vejledende bestemmelser er angivet, hvilke beføjelser en generalforsamling kan have. Der er ikke i lovene direkte hjemmel til, at beføjelser i medfør af loven kan henlægges til en generalforsamling, en skolekreds eller lignende.

Lovforslagets indhold

1. Forenkling af regler om tilskud til frie kostskoler

Det foreslås at gøre tilskudssystemet mere gennemsigtigt og forudsigeligt ved

- 1) at omlægge skoletilskuddet til fast grundtilskud
- 2) lade lærerlønfaktoren for *efterskolerne* bortfalde.

Ad skoletilskud

En omlægning af skoletilskud til fast grundtilskud vil betyde, at bevillingen til driftstilskud fremover vil blive opdelt i en grundtilskudsbevilling og en taxamertilskudsbevilling, og størrelsen af den enkelte skoles grundtilskud vil fremgå direkte af finansloven. For skoler, som bliver godkendt til at påbegynde virksomhed i løbet af finansåret, vil grundtilskuddet blive for-